

# Tarja Filatov SWT:n vuosikokouksessa 10.4.2026 Hämeenlinnassa

Hyvät toverit,

Meillä jokaisella on vastuu tulevasta. Se on sitä suurempi mitä vaikutusvaltaisemmassa asemassa olemme.

Siksi myös poliittisilla päättäjillä on erityinen vastuu siitä, ettei Suomi jakaudu meihin ja teihin.

Ikävä kyllä meillä on hallitus, joka haluaa jakaa ihmisiä meihin ja teihin monin tavoin.

Perussuomalaisille heitä ovat maahanmuuttajat ja monet muut vähemmistöt. Tämän toiseuden lietsonnan edessä kokoomus piipittää tai vaikenee.

Kokoomus taas haluaa jakaa ihmisiä voittajiin ja häviäjiin. Köyhiin joita kannustetaan leikkaamalla sosiaaliturvaa ja rikkaisiin, joilta kannustetaan keventämällä verotusta. Tämän edessä perussuomalaiset ovat hiljaa.

Yhdessä nämä puolueet haluavat ohentaa hyvinvointivaltiota ja ottaa isoja askelia kohti niukkaa yövärtijavaltiota.

Ikävä kyllä. Uskoni siihen, että Suomessa vallitsisi laaja poliittinen yhteisymmärrys hyvinvointivaltiosta menestystekijänä on horjunut.

## TYÖLLISYYS

Hyvät toverit, sosialidemokraattinen liike on työn liike.

Meille työ on tärkeä osa elämää. Se on hyvinvointivaltion kivijalka, koska ilman korkeaa työllisyyttä emme kykene rahoittamaan hyvinvointivaltion tarjoamaa yhdenvertaista maksutonta koulutusta, hyvinvointipalveluita tai sosiaaliturvaa

Työttömyyden nousu ei ole vain talous- tai tilastokysymys.

Se on inhimillinen ja yhteiskunnallinen ongelma. Siksi on irvokasta, että hallitus väittää tekevänsä kaikkensa, jotta ihmisillä olisi töitä.

Hallitus on käyttänyt työllisyyttä lähinnä keppihevosena leikatessaan sosiaaliturvaa, heikentäessään työelämän lainsäädäntöä ja työntekijän turvaa.

Suomeen ei ole syntynyt 100.000 uutta työllistä, vaan 100.000 uutta työtöntä.

Sama keppihevonen laukkaa, kun hallitus väittää välittävänsä talouden sopeuttamisesta. Silti se antaa kaikista rikkaimmille muhkeita veronkevennyksiä ja puhkoo aukkoja verotuloihin.

Suomen velkaantumisen ei ole taittunut. Se on kiintynyt.

Hallitus suunnittelee esimerkiksi 830 miljoonan yhteisöveroalennusta, joka valuisi todennäköisesti suurten, monikansallisten pörssiyritysten omistajien taskuun osinkoina.

Hallitus tekee näin siitäkkin huolimatta, että asiantuntijat ovat tyrmänneet veroalennuksen positiiviset talousvaikutukset.

Edes Valtiovarainministeriö ei arvioi sen maksavan itseään täysin takaisin.

Kokoomukselle tämäkään ei tunnu riittävän, samaan aikaan vaaditaan perintöveron kevennystä ja lisää muita hyvätuloisille suunnattuja veronkevennyksiä.

Kyse ei ole talouden tasapainottamisesta eikä työllisyyden vahvistamisesta.

Kyse on hyväosaisten suosimisesta ja hyvinvointivaltion murentamisesta, sosiaalisen pääoman ja yhteiskunnan luottamuksen murskaamisesta.

## ONNELLISUUS

Voi kysyä, että kuinka ihmeessä Suomi silti valitaan maailman onnellisimmaksi maaksi?

Onnellisuusmittarin kärjessä komeilevat Pohjoismaat. Pohjoismaiden hyvä sijoitusta perustellaan yhteiskunnallisella vakaudella ja vahvalla hyvinvointiyhteiskunnalla.

Se antaa henkistä iskunkestävyyttä. Vakaat instituutiot, vähäinen korruptio ja pienet tuloerot tukevat kansalaisten hyvinvointia.

Kärkisijamme kertoo, että olemme monessa onnistuneet. Hyvinvointivaltion rakenteet ovat turvanneet.

Meidän kannattaa olla iloisia vertailun tuloksista, mutta emme voi olla tyytyväisiä, koska onnellisuus ei jakaudu tasan.

Itsemurhien määrä on kasvanut ja olemme tässä pohjoismaiden mustaa kärkeä.

Lähisuhde väkivalta aivan liian yleistä ja Suomen sanotaan olevan EU:n vaarallisin maa naisille.

Työttömyytemme on Euroopan unionin korkeimmalla tasolla.

Rasismi kukkii rumasti.

Ei niin onnellisten asioiden listaa voisi jatkaa. Ikävä kyllä.

Epävarmuus on alkanut näkyä ihmisten ajatuksissa.

Ikääntyneistä enää viidennes uskoo, että he saavat aikanaan tarvitsemansa hoivan.

Nuorista alle viidennes suhtautuu positiivisesti tulevaisuuteen. Määrä on romahtanut ennätysalhaiselle tasolle muutaman vuoden takaisesta.

Kannattaa muistaa, että onnellisuus ei synny sattumalta.

Se rakennetaan yhdessä ja ennen muuta pitämällä kaikki mukana. Ei riitä, että olemme hyvä maa 2/3:lle.

Hyvät toverit,

Meidän on tehtävä kaikkemme työllisyyden vahvistamiseksi.

Vaarallisinta on pitkäaikaistyöttömyyden lisääntyminen sekä nuorten työttömyyden kasvu ja siitä kumpuava toivottomuus. Ikääntyneiden työttömyyden pitkittyminen on myös iso riski ihmisten toimeentulolle.

Työllisyyden saldo on mykistävä. Suomi on joutunut Euroopan unionin kyseenlaiselle ykköstilalle työttömyydessä.

Työttömyyden tasoon vaikuttavat kansainvälinen tilanne ja suhdanne. Venäjä vaikuttaa meihin keskimääräistä enemmän, mutta emme ole ainoa, johon Venäjä vaikuttaa.

Työttömyyttä on lisännyt katastrofipuhe Suomen taloudesta ja tulevaisuudesta. Se syö ihmisten uskoa ja toivoa.

Pelko on se valtiovarainministeriön ihmettelemä talouden salajarru.

Pienituloisimpiin kohdistuvat leikkaukset heikentävät kotimaista kysyntää. Nekin, joilla olisi varaa kuluttaa, varautuvat riskeihin.

Hyvinvointialueiden ahdinko ja mittavat säästöt julkiselle sektorille, ovat johtaneet suoriin irtisanomisiin ja syventävät ahdinkoa.

Sosialidemokraatit ovat kritisoineet hallituksen työllisyyspolitiikkaa kovin sanoin. Olemme myös esittäneet vaihtoehtoja.

Olemme esittäneet rakennusalan tuhtia pakettia, jolla rakentamisen lamaan olisi puututtu ajoissa.

Olemme esittäneet pienten yritysten aseman parantamista esimerkiksi ALV verovelvollisen alarajan nostolla, palveluiden vahvistamista yhden luukun periaatteella, helpotuksilla päästä mukaan julkisiin hankintoihin.

Olemme esittäneet kasvurahoituksen lisäämistä, investointikannustimia, jotta TKI- toimet saataisiin nousuun.

Tässä vain muutama esimerkki. Kannattaa muuten perehtyä eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin, sieltä löytyy monia hyviä vaihtoehtoja hallituksen politiikalle.

Lisäksi olemme myös esittäneet keinoja työttömyyden helpottamiseksi ja osaavan työvoiman turvaamiseksi.

Muutoksessa, jossa tekoäly muuttaa työelämää ja rakenteet ryskyvät tarvitaan uutta aikuiskoulutustukea, työttömien laajempaa opiskelumahdollisuutta.

Lisäksi haluamme, että pirstaleisempikin työ kannattaa ja siksi haluamme suojaosan takaisin. Sen tasoa voidaan muokata sen mukaan, millainen suhdanne on.

Hallituksen välinpitämättömyys pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa käy kalliiksi.

Pitkä työttömyys rapauttaa osaamista, terveyttä ja uskoa tulevaisuuteen. Mitä pidempään ihminen on työelämän ulkopuolella, sitä vaikeammaksi paluu työhön käy.

Samalla kasvaa riski syrjäytyä pysyvästi. Tämä on kallista yksilölle – ja ikääntyvässä Suomessa koko yhteiskunnalle.

Tässä hallitus yrittää piiloutua kuntien selän taakse.

Mutta välityömarkkinoiden alasajo on seurausta työvoimapolitiikan muutoksista ja rahoituksen häviämisestä.

Tuettu työ järjestöissä ja julkisella puolella ei ole tehokkain keino saada ihmisistä avoimille työmarkkinoille. Korkean työttömyyden aikana se on oiva keino pitää ihmisiä työkykyisinä ja huolehtia elämänhallinnasta. Samalla voidaan huolehtia monista yhteiskunnallisesti arvokkaista tehtävistä.

Välityömarkkinoilla on tarjottu ikäihmisille kauppakassipalvelua, kotiapua sotaveteraaneille, pihatakkareita kotona- asumisen tueksi ikääntyneille, siivousapua, ulkoiluapua ja montaa muuta - nyt tämä työ on ajettu alas.

Kuntien työllisyysvastuuseen liittyvä rahoitusmalli kaipaa korjausta, joka huomioi työttömyyden kasvun.

Nuorten kohdalla tilanne on erityisen vakava. Ensimmäiseen työn puute, katkonaiset koulutuspolut ja epävarmat työsuhteet voivat jättää pysyviä jälkiä.

Erityisen tuhoisaa nuorille on jatkuva kannustinpuhe: syntyy kuva, että työttömyyden syy on nuorena itsessään. Liian vähässä yrittämisessä, vaikka taustalla on pula työpaikoista.

Hyvä tai huono esimerkki tästä oli joku aika sitten julkaistu uutinen, joka kertoi, että Puuilon kesätyöpaikkoihin oli hakenut yli 20.000 ihmistä.

Näillä suhdeluvuilla lääketieteelliseen on helpompi päästä opiskelemaan kuin puuiloon töihin.

Nuorille on tarjottava mahdollisuuksia koulutukseen, työharjoittelun ja tuettuun työhön.

Pitkäaikaistyöttömille tarvitaan yksilöllistä tukea, joka huomioi osaamisen, työkyvyn ja elämäntilanteen.

Työ ei ole vain toimeentuloa. Se on osallisuutta, merkitystä ja tulevaisuudenuskoa.

Siksi työ on sosialidemokraateille tärkeää.

## SOTE

Hyvät kuulijat, toinen tärkeä asia on hyvinvointipalveluiden turvaaminen.

Olemme saaneet lukea uutisista vanhusten hoidon traagisista tapahtumista. Monet ovat saattaneet kokea tämän omassa lähipiirissäänkin.

Monissa asioissa hyvinvointialueet ovat onnistuneet. Vahvempien hartijoiden ja kuntia isompien vastuu alueiden rakentaminen on ollut viisas ratkaisu.

Mutta, jos samaan aikaan viedään hyvinvointialueilta resurssit tuottaa lakisääteisiä palveluita ollaan harhateillä.

Hallitus hokee lisänneensä hyvinvointialueiden rahoitusta neljällä miljardilla. Se on harhaanjohtavaa puhetta.

4 miljardia on Marinin hallituksen lainmuutokseen liittyvä päätös, joka tulee rahoitusmekanismista, joka kompensoi hoivan tarpeen kasvua.

Mitä hallitus on tehnyt. Se on leikannut tätä rahoitusta noin neljänneksellä lukuisin keinoin heikentämällä lainsäädäntöä ja imuroimalla rahat pois alueilta. Ja vielä lisää leikkauksia on tulossa.

Samalla se on suunnannut mittavia summia yksityisen puolen tehottomiin ratkaisuihin.

Viimeisin on 65+ kelamalli, johon on käytetty lähes 100 miljoonaa. Tuoreet tutkimukset osoittavat, että se tukee lähinnä hyvätulaisia kaupunkilaisia - heitä joiden on muutenkin ollut helppo päästä palveluihin.

Samalla rahalla olisi edistetty omalääkäri-hoitajamallia hyvinvointialueilla. Tai helpotettu vanhusten hoivan piiriin pääsyä.

SDP:n näkemys on koko ajan ollut, että hyvinvointialueille tulee antaa lisää aikaa, jotta ne saavat taloutensa tasapainoon. Ja jotta rakenteelliset toimet ehtivät tuottaa tulosta.

Kun aikalisän kanssa on vitkuteltu, on monet alueet joutuneet mittaviin irtisanomisiin, vaikka hoivan kysyntä on kasvanut ja ammattilaisista on pulaa.

No nyt vihdoinkin saamme aikalisän, mutta mitä muuta tapahtuu. Rahoitusta leikataan rajusti. Vaikkapa täällä meillä OmaHämeen alueella yhtäkkiä tarve sopeuttaa taloutta kasvaa kymmenillä miljoonilla - siinä ei lisääaikakaan auta, vaan joudutaan leikkaamaan todella rajusti ellei hallitus peräänny esityksestään.

Enkä usko, että peräännyty, koska kokoomus ja perussuomalaiste ovat linjanneet, että hyvinvointialueita pitää yhdistää.

Onko tämä talousviisasta? Pitkällä aikavälillä ehkä jollain alueilla, mutta juuri nyt se ei ole viisasta, koska se tuo muutuskustannuksia. Se tuo lisää palkkaharmonisaatiota ja lisää kustannuksia. Se vie voimavaroja kehittämiseltä.

Jotta luottamus sosiaali- ja terveystalouteihin voidaan säilyttää  
Ajattelemme, että henkilömitoituksista on pidettävä kiinni, jotta hoivan laatu ja henkilöstön jaksaminen eivät kärsi.

Ajattelemme, että kahden viikon hoitotakuusta on syytä pitää kiinni, koska oikea-aikainen apu on inhimillisesti oikein ja talousviisasta . Se ehkäisee kalliimpien toimien tarvetta.

SDP on esittänyt konkreettisia toimia siitä, kuinka sote-alueilla voidaan tehostaa toimintaa vastuullisesti.

Esimerkiksi vuokratyön käytön vähentämisellä, omalääkärimallilla, sekä hoitojen vaikuttavuusarvioinnilla voidaan saada säästöjä aikaan, minimoiden vaikutukset hoidon laatuun.

Liikkuvat palvelut ovat jo nyt osoittautuneet pidetyiksi.

Jos maan hallitus on saanut kotimaan asiat sekaisin, niin ikävä kyllä näyttää siltä, että se tuhoaa myös luottamuksen, jolla Suomen yhteistä turvallisuuspolitiikkaa on rakennettu.

Yhteistä maata, pitää puolustaa yhteisesti valituilla keinoilla.

Hallitus on salassa valmistellut lain, joka mahdollistaisi ydinaseiden pysyvänkin sijoittamisen Suomeen.

SDP ei kannata tätä esitystä!

Suomen nykyinen lainsäädäntö mahdollistaa Suomelle täysimääräisen mukanaolon Naton ydinasepelotteessa ja ydinasesuunnittelussa.

Suomi kuuluu jo nyt Naton ydinasepelotteen suojaan. Nykyistä asetelmaa ei ole syytä lähteä muuttamaan.

Muutoksen jälkeen Suomi olisi ainut Pohjoismaa, jolla ei olisi edes ydinaseiden sijoittamiseen mitään rajoitteita.

Suomen täytyy pitää kiinni siitä, että Suomeen ei sijoiteta ydinaseita. Myöskään kauttakulun sallimisen tarpeelle ei ole osoitettu vakuuttavia perusteita.

Nato tarjoaa Suomelle sotilaallista tukea, mukaan lukien ydinpelotteen jo tällä hetkellä ja Naton jäsenenä Suomi sitoutuu Naton ydinasepolitiikkaan ja ydinpelotteeseen.

Maailma on tällä hetkellä pelottava paikka. Enää ei ole kyse hitaasta ilmaston ja luontokadon tuomasta muutoksesta, vaan räjähtävistä kriiseistä ja sodista.

Ukraina, Gaza, Venezuela, Grönlanti ja Iran ovat oireita ajasta, jossa valta ja voima sekä teknologia ja raaka-aineet määrittelevät maailman uutta suuntaa.

Yhteisiä Sopimuksia rikotaan aiempaa kevyemmin ja politiikka on muuttunut itsekkääksi, tukea annetaan, jos siitä saadaan jotain vastineeksi.

Turvallisuuspolitiikka ei ole enää vain sotilaallista varautumista, vaan se kietoutuu kauppaan, teknologiaan ja omavaraisuuteen.

Kansainvälisen politiikan dynamiikka on blokkiutunut. Suhteet keskittyvät suurvaltojen ympärille.

Samalla suhteet ovat aiempaa arvaamattomampia, jännitteisempiä ja moninapaisempia.

Onneksi suoraa aseellista konfliktia suurvaltojen välillä ei pidetä todennäköisenä, mutta sijaissotien ja erilaisten taloudellisten ja teknologisten painostuskeinojen yleistymisen on mahdollista.

Näyttää siltä, että maailma on suurvaltojen ja suuryritysten temmellyskenttä, mutta se ei onneksi ole koko totuus, eikä sen tarvitse olla. Pienillä ja keskisuurilla valtioilla on edelleen vaikutusvaltaa.

Euroopan unioni on yhä maailman suurin kauppaliittouma ja suurin teollisuustuotteiden sekä palveluiden vientiliittouma.

Euroopan todellinen voima on ennen kaikkea kauppavaltaa. Sitä valtaa on osattava käyttää.

Valtapolitiikan kiristytessä Suomella ei ole vaihtoehtoa jättäytyä ulkopuolelle.

Pienen Suomen etu on päinvastoin pitää kiinni vaikutusmahdollisuuksistaan.

On mukauduttava, rakennettava uusia kumppanuuksia ja ylläpidettävä vanhoja omien arvojemme rajoissa.

Me emme voi sallia Trumpille sitä, mistä tuomitsemme Putinin.

On vaikutettava EU:ssa, YK:ssa, Natossa ja kaikilla kansainvälisillä areenoilla.

Suomen etu on johdonmukainen ja yhtenäinen eurooppalainen linja.

Tarvitsemme eurooppalaista valtaa ja voimaa; emme toisiamme vastaan, vaan suojataksemme itseämme ulkoisilta uhilta. EUn päätöksentekoa hidastanut, jopa estänyt Venäjän kaveri Unkari, mutta onneksi siellä vaalit on mahdollisuus muutokseen.

Ihmisarvo, vapaus ja oikeusvaltioperiaate ovat unionin perusarvoja, eikä niistä tule tinkiä.

Suomen etu on vaalia monenvälistä yhteistyötä ja vahvistaa kumppanuuksia niiden maiden kanssa, jotka sitoutuvat sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään.

Kaikesta huolen keskellä kannattaa säilyttää maltti ja tolkkua. Itse uskon, että Suomi pärjää.

Yksi porvarihallitus ei onnistu tuhoamaan Suomea. Vahvat rakenteemme rapisevat, mutta ne on korjattavissa.

Talous on korjattavissa. Luomalla luottamusta, vahvistamalla osaamista tutista tohtorinhattuun, tukemalla työllisyyttä ja tasapainottamalla taloutta siten, että myös hyväosaiset osallistuvat tasapainotustoimiin.

Viimeaikoina yhteisöverosta on taitettu peistä. Se on vain yksi asia, mutta se on selkeä esimerkki siitä, että poliittisilla valinnoilla on väliä.

Annammeko miljardiluokan veroalen maan hyväosaisimmille ja kansainvälisille pörssiyrityksille - vai pidämmekö huolta kansalaisista vauvasta vaariin ja muksusta mummoon.

Ensi keväänä pidetään eduskuntavaalit. Suomi tarvitsee meitä kaikkia ja sosialidemokraattien vaalivoittoa, jotta voimme palauttaa uskon tulevaan ja oikeudenmukaisuuden ja reiluuden taloustalkoisiin.